A°. 1838. N°. 67.

DONDERDAG DEN 23sten AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 18den dezer, het Schip *Anna Maria*, Kapt. D. Steenveld, van Amsterdam, hebbende 61 dagen reis; Passagiers: de Heeren H. F. M. van Cleef en J. F. Warmann.

UITGEKLAARD.

Den 18den dezer, het Schip *Catharina Anna Helena*, Kapt. F. H. Zeijlstra, naar Amsterdam; lading: 344 vaten Suiker, 7 balen heele en 1 baal gebroken Koffij, 71 balen schoone en 3 dito vuile Katoen, 16 balen Cacao en 396 pond Tabak. — Passagiers: de Heeren M. Stolp en Abraham van Ommeren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 25 Junij 1838.*)

NEDERLANDEN.

BREDA, 13 *Junij*.

In het *Journal de la Haye* van heden leest men: » Een brief uit Berlijn houdt de verzekering in, dat Z. K. H. de Russische Grootvorst-Troonsopvolger zijne keuze gevestigd heeft op de prinses *Marie van Wurtemberg*, die alzoo eens keizerin zal worden van dit groote rijk. Deze vorstin is den 30 October 1816 geboren; en hare zuster, de prinses *Sophia*, den 17den Januarij 1818."

— Sedert eenigen tijd werden door de militairen te Brussel eene menigte kleine diefstallen, en dat wel voor het oog van iedereen, gepleegd. De oorzaak was alleen gelegen in de afkeer van de dienst en de hoop van uit hetzelve ontslagen te worden, krachtens de reeds onder het vorige gouvernement bestaande militaire wetgeving, die voor eerloos verklaart en buiten staat om den lande verder te dienen, al wie zich aan diefstal schuldig maakt. Ter zake intusschen van de veelvuldige voorvallen van dien aard, heeft het militaire geregtshof te Brussel een besluit genomen, dat de zoodanige militairen voortaan niet meer ontslagen, maar streng gestraft zullen worden.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 21 *Junij*.

Blijkens berigten uit Mexiko zijn de geschillen tusschen de Fransche en Mexik. gouvernementen geenszins derzelver beslechting nabij. Ook werd de blokkade der havens gestrengelijk voortgezet.

— Over New-York heeft men hier berigt van een gewelddadige handeling op de Kanadasche grenslijn. De Engelsche stoomboot *sir Robert Peel* was namelijk door 50 vermomde personen zoo men meent Canadesche uitgewekenen overvallen, die de passagiers naar wal dreven en het vaartuig alstoen in brand staken; dit geschiedde op Noord-Amerikaansch grondgebied. De Amerikaansche dagbladen willen het echter doen voorkomen alsof het stoomschip bij toeval in brand is geraakt.

— In de laatste dagen hebben de prijzen der groenten, die ongemeen hoog waren, hier in deze hoofdstad eenige vermindering ondergaan. Onder anderen blijkt uit de opgave der marktprijzen, dat verscheiden groenten uit Holland aangebragt worden, inzonderheid aspergez, welke tegen 18 stuivers Holl. per bosje zijn aangeteekend; nieuwe aardappelen gelden 12 stuiver per pond; aardbezien 12 stuiver per once, enz.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 *Mei*.

Met een vaartuig dat den 26sten New-York verlaten heeft, heeft men te Havre tijding bekomen van den dood des Haïtischen generaals *Juginac*, die een grooten invloed op den president *Boyer* en op de zaken van het Haïtisch gouvernement uitgeoefend. Eene bijzondere tijding door een handelhuis te Havre ontvangen, houdt de bevestiging van dit berigt, met bijvoeging dat de generaal op zijn landgoed nabij de stad, zoo men gelooft uit persoonlijke wraakzucht, was vermoord geworden.

DUITSCHLAND.

Te Walfach, in het Badensche, is onlangs in tachtigjarigen ouderdom eene vrouw gestorven, die moeder was van 15 kinderen, grootmoeder van 97 kleinkinderen en overgrootmoeder van 40 achterkleinkinderen, en dus de stamvrouw van 142 zielen, welk aantal grooter is dan de bevolking van menige kleine gemeente.

Reeds vroeger is in dit blad gesproken geworden van het grootsche bouwgesticht der toekomstige *Isaaks*-kerk, welke thans te *St. Petersburg* wordt opgerigt. Het Petersburger dagblad hield in een zijner laatste nommers wederom een berigt over dien arbeid, vooral met betrekking tot de kolossale kolommen, welke de gebouwen moeten schragen en versieren. Om zich een denkbeeld van die kolommen te maken, zal de vermelding genoeg zijn, dat haar getal honderd en vier bedraagt en er zich onder deze vier en twintig bevinden die ieder 160,000 ponden wegen en 42 voeten hoog zijn. Het gezamenlijk gewigt dier honderd en vier zuilen van graniet, die gedeeltelijk de graanderij onder het koepelgewelf en gedeeltelijk de steunpilaren der vier klokkentorens moeten uitmaken, bedraagt meer dan elf millioen ponden; de grootheid van het gebouw zal men kunnen nagaan, wanneer men verneemt, dat de kapitelen der bovenvermelde zuilen de hoogte van den grooten toren van de kerk *Notre dame* te *Parijs* bereiken, en van dit punt verheft zich de koepel der *Isaaks* kerk met haar spits en kruis nog 125 voeten hoog, zoodat de geheele hoogte 329 voeten bedragen zal. (*Bred. Courant.*)

Zaak van P. VAN LIEN, *beschuldigd van moedwilligen doodslag*

In de zitting van het hof van assises der provincie Holland zuider-kwartier, van 20 Junij, heeft de zaak gediend van *P. van Lien*, oud 65 jaren, van beroep metselaar, geboren en laatst woonachtig te Rockanje, beschuldigd van moedwilligen doodslag. Uit de instructie dezer zaak was onder anderen gebleken, dat de beklaagde, in den nacht van 31 Maart jl., zijne huisvrouw *Willemina Schoon*, met welke hij sedert ongeveer 40 jaren was gehuwd geweest, met zijne vuisten had doodgeslagen; dat hij verklaard heeft zulks te hebben moeten doen, omdat zij hem anders te sterk zou zijn geworden; dat hij daarover zelfs geen berouw betoond, en alleen tot zijne verontschuldiging bijgebragt heeft, dat zijne vrouw en hij zelf eenen boozen geest hadden, die tegen elkander hadden gestreden; dat hij bij de ontdekking van de misdaad in het water was gesprongen, zoo hij zeide, omdat de polderbode hem voor eenige jaren, toen hij ook met zijne vrouw aan het worstelen was, had vastgebonden. De gehouden debatten, en bijzonder de verklaring des burgemeesters van Rockanje, hebben over de gepleegde gruwelijke misdaad een nieuw licht verspreid en aangetoond, dat de beschuldigde, ongeveer 17 jaren geleden, in zijne verstandelijke vermogens was gekrenkt geweest, en zinneloos door het dorp had geloopen, uit dien hoofde werd hij destijds vastgebonden. Door de hem toegebragte geneeskundige hulp en verleende geneeskundige ondersteuning, is hij alstoen hersteld. Uit de verklaringen van den besch. en der getuigen bleek het alsnog, dat hij later ook meermalen aan zinneloosheid was blootgesteld en zich door zekere godsdienstige geestdrijverij had laten vervoeren. Hij zoo wel als zijne vrouw, maakten dikwerf veelvuldig gebruik van sterken drank, en, naar het schijnt, moet dit zijnen ijlhoofdigen staat nog hebben verergerd. De adv. gener. *v. Maanen*, die de functien van het openbaar ministerie waarnam, stelde, op grond van art. 64 van het strafwetboek, het niet-schuldig verklaren van den besch., aan de hem ten laste gelegde misdaad voor. De heer mr. *C. H. B. Boot*, die hem als verdediger was toegevoegd, ondersteunde van wege het publiek ministerie het gedane requisitoir en trachtte aan te toonen, dat het 64 art. van het wetboek op het strafregt, waarbij vastgesteld wordt dat er geen misdaad of wanbedrijf bestaat wanneer de beklaagde ten tijde van het feit in staat van krankzinnigheid verkeerde, eene der heilzaamste bepalingen van hetzelve was, en hij vertrouwde, dat de verlichte regters dat artikel op den ongelukkige, die voor hen te regt stond, zou toepassen. Voor het hof werd dan ook de bekl. *niet schuldig* verklaard aan de hem te laste gelegde misdaad, daar hij zich, op het oogenblik van het plegen van het feit, in een staat van krankzinnigheid bevond. Op het verlangen van het openbaar ministerie, werd hij voor als nog niet op vrije voeten gesteld.

Den 14den. ALEX. SALOMONS qq. c. s. Weduwe M. A. SALOMONS, aan P. VAN LEEUWEN, van het Huis en Erf, aan de *Graven-* of *Soldaten Straat*, oude wijk La. D. No. 43 en nieuwe wijk La. B. No. 16.

Idem. B. HESSELING, aan V. W. DE VILLENEUVE, voor zijne minderjarige Kinderen, van het Huis en Erf, op *Combé*, aan de *Crommelins Straat*, oude wijk La. A. No. 56, thans Buitenwijk La. A. No. 88.

Idem. S. F. FEU, Vendumeester, aan SOESMAN & DE LEON, van het bloot Erf, aan de *Watermolen Straat*, oude wijk La, B. No. 21 en nieuwe wijk La A. No. 202, aangekomen hebbende den Boedel C. F. STEFFENS.

Idem. Denzelve aan G. M. MULLER, van de Grond *Willemsburg*, gelegen in de *Para Kreek*, aangekomen hebbende den Boedel C. L. JACOT DES COMBES.

Den 17den. F. B. GUILMIN, aan A. J. SAMUELS, van het Huis en Erf, alsmede de verdere daaropstaande Gebouwen, gelegen aan de *Graven Straat*, oude wijk La. A. No. 40 en nieuwe wijk La. A. No. 13.

HIJPOTHEKEN.

Den 13den Augustus 1838. P. DEMARCHI, *Eerste Hijpotheek*, ten behoeve den fungerenden WEESMEESTER dezer Kolonie, voor diverse Minderjarigen, en te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Waterkant*, oude wijk La. A. No. 76 en nieuwe wijk La. A. No. 174.

Den 15den. J. E. SAELTZER, *Eerste Hijpotheek*, ten behoeve denzelve, voor diverse Minderjarigen, en te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Waterkant*, oude wijk La. A. No. 54 en nieuwe wijk La. A. No. 99.

Idem. MOSES JONA, *Eerste Hijpotheek*, ten behoeve denzelve, voor diverse Minderjarigen, en te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Kromme Elleboog Straat*, oude wijk La. A. No. 99 en 100 en nieuwe wijk La. A. No. 133.

Idem. MEINTJE van KEIJSER, *Eerste Hijpotheek*, ten behoeve denzelve, voor diverse Minderjarigen, en te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Zwartenhovenbrug Straat*, oude wijk La. D. No. 432 en nieuwe wijk La. D. No. 186.

Paramaribo den 21 Augustus 1838.

De Griffier van het Geregtshof te *Suriname*,

A. VAN MEERTEN.

(33102) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op *HEDEN*, des voormiddags om *acht* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit welgemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaaf genaamd *José*, aankomende den Boedel nu wijlen E. BARTELINK.

De Plantaadje *BUITENRUST*, gelegen aan de rivier *beneden Commewijne*, aankomende de minderjarige JACQUELINA SOPHIA AGNETTA MARGARETHA DUNCAN, ingevolge Inventaris.

Het *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen aan de *Watermolen Straat*, bekend onder Nieuwe Wijk La. A. No. 218, aankomende JACOB BECK.

Paramaribo den 23 Augustus 1838.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(33118) Op autorisatie van het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal de fungerende CURATOR, bij inschrijving verkoopen:

27 Balen HEELE, — en
3 dito GEBROKEN } KOFFIJ,

van de Plantaadje *Vrouwenvlijt* ½ aandeel, aankomende den Boedel A. H. A. MAMIN.

Zullende de inschrijvings-billetten worden aangenomen tot Zaturdag den 25sten dezer, des voormiddags 9 uren.

De Kooper zal voor elke ledige Baal ƒ 1 moeten betalen.

Paramaribo den 20 Augustus 1838.

De fungerende Secretaris,

F. C. COBLIJN.

VENDU:

(33111) HEDEN NADEMIDDAG om 4 uur, aan het Departement der *Onbeheerde Boedels en Weezen*, van *SLAVEN*, *GOEDEREN*, een *HUIS* en *ERF* aan de *Wageweg Straat* en *VAARTUIGEN*, — liggende deze te water voor de Luthersche Kerk en de *SLAGERS-PONT* op de Werf van den Heer GERHARDT ter bezigtiging.

Paramaribo den 23 Augustus 1838.

M. N. ARLAUD,
2de Commies.

(32894) Over *drie* weken, dag en datum nader te bepalen, zal de Vendumeester A. SALOMONS, op publieke Vendu verkoopen:

Plus minus HONDERD NEGENTIG koppen *SLAVEN*, werkende op Plantaadje; — en

Over *zes* weken, de Plantaadje *LELIENDAAL*, gelegen in de rivier *beneden Commewijne*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantaadjes *Ellen* en *Visscherszorg*, met derzelver BEPOTINGEN, BEPLANTINGEN, GEBOUWEN; alsmede eenige daaraan behoorende *SLAVEN* enz., en de GROND van de verlatene Plantaadje *la Sangsue*, gelegen in de *Hoer Helena Kreek*.

Paramaribo den 21 Augustus 1838.

A. VAN MEERTEN qq.
JAN DE JAGER Ez. qq.

Wordt te Huur gevraagd:

(33090) 50 á 60 TIMMERLIEDEN. — Adres bij

J. A. VOIGT.

Paramaribo den 20 Augustus 1838.

MIJN HEER DE UITGEVER!

Toen gij in den jare 1828 eenen aanvang maaktet met de uitgaaf van uw geëerd dagblad, bediende ik, in overeenstemming met verscheidene mijner vrienden, mij van hetzelve, om eenige vruchten van mijnen letterkundigen arbeid in het licht te geven; met het meeste genoegen ontving land- en stadgenoot uwe Courant, daar het Mengelwerk allezins de strekking had tot bevordering van verlichting en beschaving. Weldra volgden uwe beroepsgenooten uw voorbeeld en namen ook, van tijd tot tijd, Mengelingen, hun toegezonden, in hunne dagbladen op, doch spoedig moesten zij daarmede ophouden, daar men, van de gelegenheid om zijn gevoelen in 't openbaar mede te deelen, misbruik maakte; van die gelegenheid zich bediende om gewaande beleedigingen te wreken; dezen en genen aan den spotlust van anderen bloot te stellen, ens. Sedert dien tijd, schijnt ook uwen vrienden, de lust ontnomen te zijn, om hunne uren van verpozing aan uw Mengelwerk toe te wijden. Wat toch daarvan de oorzaak wel is? Deze vraag heb ik meermalen geopperd, ik heb dezelve dikwijls van anderen gehoord en niemand wist haar voldoende te beantwoorden.

In eene plaats als deze, waar hoe ook genaamd geen Tijdschrift wordt uitgegeven en waar toch belangrijke mededeelingen, zoo omtrent kunsten en wetenschappen als anderzins, gedaan kunnen worden, is het wel te bejammeren, dat het in anno 1828 met zoo veel ijver begonnen werk, genoegzaam in deszelfs geboorte is versmoord en men in de kolommen *MENGELWERK* der verschillende Couranten, bijkans niets anders vindt opgenomen als Anecdotes en Vertellingen, die over en overbekend zijn en waarop dikwijls geen acht wordt geslagen!

Of zoude men kunnen klagen omtrent gebrek aan onderwerp? Dit kan ik waarlijk niet gelooven. Het land, dat wij bewonen, dat land door de natuur zoo mild beweldadigd en gezegend, levert aan den opmerkzamen beschouwer en waarnemer, eene onuitputbare bron op, waaruit hij, als ware het, dagelijks, overvloedige stof kan vergaderen. Niemand zal trouwens durven ontkennen, dat menige inrigting in deze dierbare volkplanting, zoo al niet eene volstrekte verbetering, dan toch eene aanmerkelijke wijziging, gebiedend vordert; niemand zal wagen te ontkennen, dat *Suriname*, ten opzigte van zeer vele hoogstgewigtige aangelegenheden, alsnog in den staat der kindschheid verkeert en dat voor hem, die *het goede* betrachten *wil* en daartoe *kracht*, *magt* en *moed* bezit, veel, zeer veel te verrigten is.

Hoe is het mogelijk, Mijn Heer de Uitgever, dat men er toe geraken kan, om *het goede te doen*, zonder de behoeften te kennen en hoe zoude men de regte kennis dier behoeften kunnen bereiken, zonder eene gepaste en bescheidene wisseling van denkbeelden? Immers wordt de waarheid, (voor zoo verre wij stervelingen zulks bevatten kunnen,) door wrijving van gevoelens, het best geleerd.

Ik houde mij volkomen overtuigd dat het Koloniaal Gouvernement, alles zal willen aanwenden, om de welvaart dezer volkplanting te bevorderen; om, waar het kan, ingeslopene feilen te herstellen en, langs alle middelen en wegen, algemeen heil te stichten. Reeds zijn ons eenige blijken gegeven van den vasten wil, die deswegen bestaat bij den Heer Gouverneur Generaal *a. i.* Moet dan niet ieder burger, die zich daartoe in staat bevindt, zich beijveren, om, zoo veel dit in hem is, Zijn H. E. G. daartoe de behulpzame hand te verleenen en, hoe kan dit beter, als door eene openlijke, doch allezins bescheidene vermelding van gevoelen, onderworpen aan de belangstellende, doch gematigde beoordeeling van anderen?

Ik geloof dat het antwoord niet anders als bevestigend kan zijn.

Mogelijk dat daartoe de Couranten niet doelmatig zijn: ik wil dit gaarne erkennen. Doch zoudt gij, Mijnheer de Uitgever, die zoo menigmaal uwe pers hebt dienstbaar gesteld aan bijzondere belangen, u niet kunnen verledigen om maandelijks een stukje uitgeven, onder den titul van *TIJDSCHRIFT*, *toegewijd aan de bevordering van Surinames welvaren?* Ik houde mij volkomen overtuigd, dat belangrijke bijdragen en eene ruime inteekening, u voor de uitgaaf van zoodanig periodiek werkje ruimschoots zouden schadeloos stellen, zoo al niet een beduidend voordeel opleveren.

Wat zegt gij van dit voorstel, komt het zelve u niet nuttig voor? Of durft gij daaromtrent niet zelf beslissen? Welaan, ik geef u volkomene vrijheid, om dezen brief, in uw eerstvolgend dagblad te plaatsen; laat ons deswegen het oordeel van anderen inwinnen en worde mijn voorstel goedgekeurd en aangeprezen, zoo kunt gij zelf, de nadere bepalingen ten opzigte van het uitgegeven Maandwerk, daarstellen. Gij kunt b. v. bepalen, dat hetzelve zal bevatten: 1°. *Berigten en Beschouwingen* en 2°. *Mengelwerk*, of zoo als gij moogt vermeenen het algemeen verlangen te zijn. Houd het voor gewis, dat, hoe luttel ook mijne krachten zijn, ik dezelven evenwel besteden zal, om te trachten het voorgestelde doel, te bevorderen. De *magt* toch om *het goede te doen*, ligt in *ieder' mensch*; *de wil* is aan *die magt* verknocht; niemand dus, hoe beperkt zijne middelen ook zijn, is verstoken van het voorregt, om het blijde bewustzijn zich aan te schaffen, dat ook hij heeft medegewerkt aan het geluk van het Algemeen.

Paramaribo, 21 Augustus 1838.

EEN SURINAAMSCHE VRIEND.

Volgaarne deelen wij den inhoud van bovenstaanden brief, onzen geachten Lezers mede; wij verwachten deswegen eene bescheidene beoordeeling, dewelke wij, met genoegen, in ons dagblad opnemen zullen.

DE UITGEVER.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.